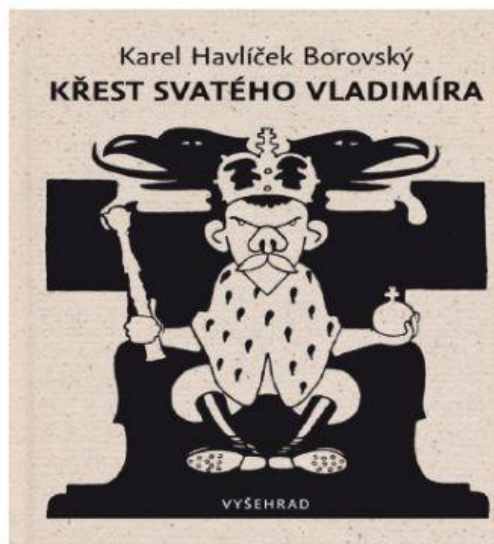

Karel Havlíček Borovský:

KŘEST SVATÉHO VLADIMÍRA

- námětem je příběh o svržení sochy boha Peruna do Dněpru a přijetí křesťanství na Rusi za vlády knížete Vladimíra roku 988

Zpěv první: Perun a Vladimír

Vladimír cár na svůj svátek,
když seděl na trůnu,
poslal drába s vyřízením
k bohovi Perunu.

"Hřmi, Perune! na můj svátek Perun bůh jest odsouzený
místo kanonády,
škoda prachu, dost ho padne
v bitvách u armády.

...

Jak to přeslechl tatík Perun,
hnedle čelo svažtil,
skočil s kamen na lavici,
kaťmi o zem praštil:

"Raděj pásat husy ve vsi,
po bahnách se ploužit,
než u toho Vladimíra
zde za boha sloužit.

Cár necár, svátek nesvátek,
že mi všechno rovno,
ne a ne a nebudu hřmít,
co z toho mám? Hovno!" -

...

Zpěv třetí: Vojenský soud

Pro urážku první třídy
Jeho Veličenství
pro vzpouru, nemravné řeči,
pro neposlušnost

k provazu dle práva
že však k utopení v Dněpru
milost se mu dává;

bude ale pro výstrahu
neposlušné chase
vlečen k řece po ulicích
na koňském ocase. -

Právě jeden žurnalista
seděl také v díře,
protože se bohu rouhal
a psal proti víře;

soud jej odsoudil, použiv

té příležitosti,

k stejnému trestu s Perunem
kvůli nestrannosti. -

...

Zpěv pátý: Bezbožnost v Rusích

Tak se z maličké příčiny
stala velká mela:
Ruský národ neměl boha,
církev ovdověla.

Nám by byla lehká pomoc,
tot' je stará vesta,
teď již umí každý kaplan
dělat bohy z těsta.

Ale Rusi o těch kumštech
ještě nevěděli:
když si boha utopili,
žádného neměli.

Počali se všichni báti
strašlivých následků,
neb žádný nic takového
neslyšel od předků!

...

Zpěv šestý: Audience

Tenkrát byla audience
nad obyčej hlučná,
neb se z celé ruské říše
sešla církev tučná.

Totíž popi, diakoni,
kantoři, zvoníci,
biskupi, svíčkové báby,
také kostelníci.

"Co vám chybí?" táže se car
pod svým baldachýnem. -
Oni všichni jedním hrdlem:
"Hynem', pane, hynem'!"

Celé popstvo předstoupilo
k caru s deputací;
jeden držel ve jménu všech
takovou oraci:

"Veliký jest Vladimír car!
Svatá vůle jeho;
když's nám zabil pána boha"
opatř nám jiného!

Nám je pánbůh jako pánbůh,
jenom když je náký,
abychom jím udrželi
v respektu sedláky.

U těch bude všechna kázeň
brzy dým a pára,
nebudem se mít u koho
modlití za cara.

Někdo musí nad sedláky
rachotiti hromem:
bez boha neobstojíme,
jen jiného honem!"

Uspořádejte věty tak, aby vznikl souvislý příběh ukázky:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Car Vladimír žádá po Perunovi, aby zahřměl u příležitosti jeho svátku.

Církev postrádá boha.

Perun to vztekle odmítá.

Za svou neposlušnost je odsouzen k smrti.

Zástupci církve žádají cara, aby jim nějakého „opatřil“.

Kdo je to Perun?

- a) hromovládny bůh
- b) Vladimírův dělostřelec
- c) Vladimírův otec
- d) Vladimírův služebník

Které tvrzení o Perunově odsouzení NENÍ pravdivé?

- a) Milost od cara spočívala v tom, že Perun byl místo trestu smrti tažen městem na koňském ocase.
- b) Perun byl odsouzen za neposlušnost vůči carovi.
- c) Perun byl původně odsouzen k trestu smrti oběšením.
- d) Trest byl změněn na utopení v Dněpru.

Čí názor je vyjádřen v posledních dvou slokách?

- a) carův
- b) Perunův
- c) sedláků
- d) zástupců církví

K čemu podle Havlíčka slouží státu a církvi náboženství?

- a) k prosazování svaté vůle cara
- b) k udržování poddaných v kázni a poslušnosti
- c) k zajištění hřmění
- d) ke svolávání audiencí

Proč Havlíček k vyjádření své myšlenky využil starý příběh z ruských dějin?

- a) Havlíček byl milovníkem středověkých dějin.
- b) Havlíček se snažil skrýt svou radikální myšlenku ve starém příběhu.
- c) Havlíček velmi obdivoval ruské cary.
- d) Rusové byli známí svou bezbožností.

Které tvrzení o výrazech z ukázky NENÍ pravdivé?

- a) „Popi a diakoni“ je označení pro pravoslavné kněží.
- b) Slovo „audience“ je v ukázce použito ve významu „slyšení u cara“.
- c) Slovo „baldachýn“ je jiné označení pro carský trůn.
- d) Výraz „kumšt“ je v ukázce použit ve významu „dovednost“.

Které tvrzení o textu NENÍ pravdivé?

- a) Havlíček v ukázce používá vulgarismy, aby zesměšnil pohanského boha.
- b) Příkladem ironie je „neustranné“ odsouzení Peruna a žurnalisty, který se rouhal bohu, ke stejnému trestu.
- c) Slovní spojení „církev ovdověla“ je typický příklad personifikace.
- d) Text je tvořen čtyřveršovými strofami s přerývaným rýmem.

Z hlediska literární formy se jedná o **prózu – poezii**.

Z hlediska literárního druhu se jedná o **lyriku – epiku – drama**.